

Uživatelský návod k aplikaci PODRB

Autoři: Ing. Pavel Bulíř, CSc., Mgr. Jiří Suchý

Software PODRB (POškození DŘevin Bobrem) vznikl v návaznosti na metodiku „Oceňování majetkové škody na dřevinách způsobené bobrem evropským (*Castor fiber* L.)“ jako pomůcka pro rychlý a snadný výpočet ceny přímého / nepřímého poškození dřevin bobrem a zjištění aktuální ceny dřeviny před i po poškození. Sběr dat z terénu, potřebných pro výpočet výsledné ceny poškození, lze provádět do vzorové tabulky přiložené ve složce. Pro výpočet celkové majetkové škody, která zahrnuje ještě další náklady, je třeba postupovat dle návodu v metodice (kapitola 4.4, str. 26).

Program je zaměřený na taxony ze čtyř skupin dřevin – listnatých stromů, jehličnatých stromů, ovocných stromů a keřů, listnatých keřů (obr. 1), jež se nejčastěji vyskytují v břehových a doprovodných porostech vodních toků a nádrží. Otevírá se kliknutím na tlačítko příslušné skupiny dřevin. Po otevření okna se z roletek oranžových políček vybírají příslušné data odpovídající údajům o konkrétním druhu zjištěným v terénu při místním šetření. Po vyplnění příslušných hodnot se v modrých políčkách automaticky postupně nastavuje základní cena dřeviny, aktuální cena dřeviny před poškozením bobrem, primární cena poškození dřeviny a nakonec i aktuální cena dřeviny po poškození bobrem. Ve žlutém políčku se objeví výsledná cena poškození dřeviny, kterou je možné nárokovat u příslušných orgánů ochrany přírody, což je hlavním cílem programu.

Vstupní a vypočtené údaje o jednotlivých dřevinách lze v pravé části okna vložit do tabulky a uložit do souboru, ve kterém je možné potřebná data za celý soubor sčítat, a tak získat výslednou cenu poškození celkového počtu dřevin na konkrétní lokalitě nebo u konkrétního vlastníka pozemku, na kterém dřeviny rostly/rostou. Všechna data o sledované dřevině lze též uložit do výpočtového protokolu, kterým je možné vznik ceny poškození a její výši písemně doložit (obr. 2 a 3).

Podrobnější popis proměnných, o sběru dat v terénu či samotných výpočtech je uveden v metodice. Pro stanovení výše poškození a aktuální ceny dřeviny neuvedené v seznamu programu je třeba postup dle pokynů v metodice.

PODRB - Poškození dřevin bobrem

— □ ×

Software pro výpočet ceny poškození dřevin bobrem dle metodiky VÚKOZ Průhonice

"Oceňování majetkové škody na dřevinách způsobené bobrem evropským"

Listnaté stromy

Jehličnaté stromy

Ovocné stromy a keře

Listnaté keře a jejich porosty

© 2021, VÚKOZ v.v.i., Průhonice - Pavel Bulíř, Jiří Suchý

verze 1.09.21

[illegible][illegible]

Obsah návodu

1. Výpočet ceny poškození na listnatých stromech.....	3
2. Výpočet ceny poškození na jehličnatých stromech.....	4
3. Výpočet ceny poškození na ovocných stromech a keřích.....	5
4. Výpočet ceny poškození na listnatých keřích a jejich porostech	7
5. Výpočet koeficientu inflace.....	8
6. Ukládání dat do souboru	8

1. Výpočet ceny poškození na listnatých stromech

Zadávané parametry:

- **Dřevina** – druh listnaté dřeviny (výběr ze seznamu), pokud není v seznamu, postupuje se podle pokynů v metodice v kap. 4.2.3. str. 20
- **Věk / věková kategorie** – věk dřeviny zjištěný v terénu (výběr z nabídnutých hodnot)
- **Sazenice** – zvolí se typ a velikost sazenice, která je pro danou lokalitu v krajině, stanoviště a funkci účelná, přiměřená, obvyklá a odborně obhajitelná. V břehových a doprovodných porostech vodních toků a nádrží se používají zejména tyto kategorie sazenic listnatých stromů:
 - A – špičák nebo odrostek s tvarovanou korunkou, výška 140-180 cm, resp. vysokokmen s obvodem kmínku 6-8 cm, 1× přesazovaný, prostokořenný, věk 3-5 let
 - B – vysokokmen s obvodem kmínku 8 10 cm nebo 10-12 cm, prostokořenný, 2× přesazovaný, věk 5-6 let
 - A-zb, B-zb - sazenice typu A nebo B se zemním balem.
- **Krajinářská bonita (KB)** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz tab. 1a, str. 9 metodiky
- **Srážka dle KB (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně KB v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Způsob vzniku dřeviny** – spontánní vs. výsadba
- **Koeficient inflace** – pro výpočet koeficientu inflace slouží samostatný program, viz kap. 5 níže
- **Klasifikace poškození** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz tab. 2a a 2b na str. 10 metodiky

- **Srážka dle poškození (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně poškození v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Míra regenerace genetická / reálná (%)** – genetické míra regenerace se přiřadí automaticky podle druhu dřeviny, v terénu se určuje konkrétní procentní výši reálné míry regenerace dle tab. 3 na str. 12 metodiky

Vypočtené ceny dřeviny a výše jejího poškození:

- **Základní cena dřeviny (Kč)** = zúročená suma nákladů vynaložených na vypěstování konkrétní dřeviny do její současné velikosti (mladí a dospívající jedinci) nebo stadia nástupu do plně funkčního stavu, tj. dosažení přibližně poloviční velikosti z předpokládaných rozměrů na stanovišti (dospělí, stárnoucí a staří jedinci)
- **Aktuální cena dřeviny před poškozením (Kč)** = cena zjištěná k určitému datu, v tomto případě době před poškozením bobrem, která vzniká úpravou základní ceny dřeviny srážkami za její krajinářskou bonitu a způsob vzniku dřeviny, včetně započtení koeficientu inflace
- **Primární cena poškození (Kč)** = procentní vyjádření srážky z aktuální ceny dřeviny za její přímé / nepřímé poškození bobrem
- **Výsledná cena poškození (Kč)** = částka vzniklá po úpravě primární ceny poškození pomocí reálné míry regenerace konkrétní dřeviny
- **Aktuální cena dřeviny po poškození (Kč)** = rozdíl aktuální ceny dřeviny před poškozením bobrem a výsledné ceny poškození

2. Výpočet ceny poškození na jehličnatých stromech

Zadávané parametry:

- **Dřevina** – druh jehličnaté dřeviny (výběr ze seznamu), pokud není v seznamu, postupuje se podle pokynů v metodice v kap. 4.2.3. str. 20
- **Věk / věková kategorie** – věk dřeviny zjištěný v terénu (výběr z nabídnutých hodnot)
- **Sazenice** – zvolí se typ a velikost sazenice, která je pro danou lokalitu v krajině, stanoviště a funkci účelná, přiměřená, obvyklá a odborně obhajitelná. V břehových a doprovodných porostech vodních toků a nádrží se používají zejména tyto kategorie sazenic jehličnatých stromů:
 - A - poloodrostek, velikost 51-80 cm, bowmont 1,6 l
 - B - odrostek, velikost 81-120 cm, bowmont 1,6 l.
- **Krajinářská bonita (KB)** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz tab. 1a na str. 9 metodiky

- **Srážka dle KB (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně KB v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Způsob vzniku dřeviny** – spontánní vs. výsadba
- **Koeficient inflace** – pro výpočet koeficientu inflace slouží samostatný program, viz kap. 5 níže
- **Klasifikace poškození** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz tab. 2a a 2b na str. 10 metodiky
- **Srážka dle poškození (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně poškození v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Míra regenerace genetická / reálná (%)** – genetické míra regenerace se přiřadí automaticky podle druhu dřeviny, v terénu se určuje konkrétní procentní výši reálné míry regenerace dle tab. 3 na str. 12 metodiky

Vypočtené ceny dřeviny a výše poškození:

- **Základní cena dřeviny (Kč)** = zúročená suma nákladů vynaložených na vypěstování konkrétní dřeviny do její současné velikosti (mladí a dospívající jedinci) nebo stadia nástupu do plně funkčního stavu, tj. dosažení přibližně poloviční velikosti z předpokládaných rozměrů na stanovišti (dospělí, stárnoucí a staří jedinci)
- **Aktuální cena dřeviny před poškozením (Kč)** = cena zjištěná k určitému datu, v tomto případě době před poškozením bobrem, která vzniká úpravou základní ceny dřeviny srážkami za její krajinářskou bonitu a způsob vzniku dřeviny, včetně započtení koeficientu inflace
- **Primární cena poškození (Kč)** = procentní vyjádření srážky z aktuální ceny dřeviny za její přímé / nepřímé poškození bobrem
- **Výsledná cena poškození (Kč)** = částka vzniklá po úpravě primární ceny poškození pomocí reálné míry regenerace konkrétní dřeviny
- **Aktuální cena dřeviny po poškození (Kč)** = rozdíl aktuální ceny dřeviny před poškozením bobrem a výsledné ceny poškození

3. Výpočet ceny poškození na ovocných stromech a keřích

Zadávané parametry:

- **Dřevina** – druh ovocné dřeviny/křoviny (výběr ze seznamu), pokud není v seznamu, postupuje se podle pokynů v metodice v kap. 4.2.3. str. 20
- **Sazenice / tvar** – zahradách poblíž vodních toků a nádrží se lze setkat s těmito tvary ovocných stromů a keřů:
 - stromy: PK – polokmen, VK – vysokokmen, ČK – čtvrtkmen, Z – zákrsek

- keře: keř, stromek
- **Věk / věková kategorie** – věk dřeviny/křoviny zjištěný v terénu (výběr z nabídnutých hodnot)
- **Výměra** – specifický parametr pro keře s cenou za 1 m²
- **Krajinářská bonita (KB)** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz Tab. 1a a 1b na str. 9 metodiky
- **Srážka dle KB (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně KB v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Způsob vzniku dřeviny / porostu** – spontánní vs. výsadba
- **Koeficient inflace** – pro výpočet koeficientu inflace slouží samostatný program, viz kap. 5 níže
- **Klasifikace poškození** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz tab. 2a, 2b a 2c na str. 10 metodiky
- **Srážka dle poškození (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně poškození v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Míra regenerace genetická / reálná (%)** – genetické míra regenerace se přiřadí automaticky podle druhu dřeviny, v terénu se určuje konkrétní procentní výši reálné míry regenerace dle tab. 3 na str. 12 metodiky

Vypočtené ceny dřeviny / porostu a výše poškození:

- **Základní cena dřeviny / porostu (Kč)** = zúročená suma nákladů vynaložených na vypěstování konkrétní dřeviny (porostu) do její současné velikosti (mladí a dospívající jedinci) nebo stadia nástupu do plně funkčního stavu, tj. dosažení přibližně poloviční velikosti z předpokládaných rozměrů na stanovišti (dospělí, stárnoucí a staří jedinci)
- **Aktuální cena před poškozením (Kč)** = cena zjištěná k určitému datu, v tomto případě době před poškozením bobrem, která vzniká úpravou základní ceny dřeviny (porostu) srážkami za její krajinářskou bonitu a způsob vzniku, včetně započtení koeficientu inflace
- **Primární cena poškození (Kč)** = procentní vyjádření srážky z aktuální ceny dřeviny (porostu) za její přímé / nepřímé poškození bobrem
- **Výsledná cena poškození (Kč)** = částka vzniklá po úpravě primární ceny poškození pomocí reálné míry regenerace konkrétní dřeviny (porostu)
- **Aktuální cena dřeviny / porostu po poškození (Kč)** = rozdíl aktuální ceny dřeviny (porostu) před poškozením bobrem a výsledné ceny poškození

4. Výpočet ceny poškození na listnatých keřích a jejich porostech

Zadávané parametry:

- **Kategorie keřů** – nízké, středně vysoké, vysoké, blíže viz tab. 11 na str. 18 metodiky
- **Porost** – soubor souvisle zapojených keřů, jejichž nadzemní části se vzájemně dotýkají, prorůstají nebo překrývají
- **Věk / věková kategorie** – věk křoviny zjištěný v terénu (výběr z nabídnutých hodnot), viz Tab. 10 na str. 17 metodiky
- **Sazenice** -- zvolí se typ a velikost sazenice, která je pro dané stanoviště a funkci účelná, přiměřená, obvyklá a odborně obhajitelná. V břehových a doprovodných porostech vodních toků a nádrží se používají zejména tyto kategorie sazenic keřů:
 - A – velikost 30-40 cm, kontejner
 - B – velikost 40-60 cm, kontejner
 - C – velikost 60-80 cm, kontejner
- **Výměra** – specifický parametr pro počítání s cenou za 1 m²
- **Krajinářská bonita (KB)** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz Tab. 1a a 1b na str. 9 metodiky
- **Srážka dle KB (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně KB v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Způsob vzniku dřeviny / porostu** – spontánní vs. výsadba
- **Koeficient inflace** – pro výpočet koeficientu inflace slouží samostatný program, viz kap. 5 níže
- **Klasifikace poškození** – výběr ze seznamu na základě zjištění v terénu (celkem 5 stupňů), blíže viz Tab. 2c na str. 11 metodiky
- **Srážka dle poškození (%)** – stanovení konkrétní srážky dle určení stupně poškození v předchozím kroku, výběr konkrétního procenta srážky ze seznamu
- **Míra regenerace genetická / reálná (%)** – genetické míra regenerace se přiřadí automaticky podle druhu křoviny, v terénu se určuje konkrétní procentní výši reálné míry regenerace dle tab. 3 na str. 12 metodiky

Vypočtené ceny křoviny a výše poškození:

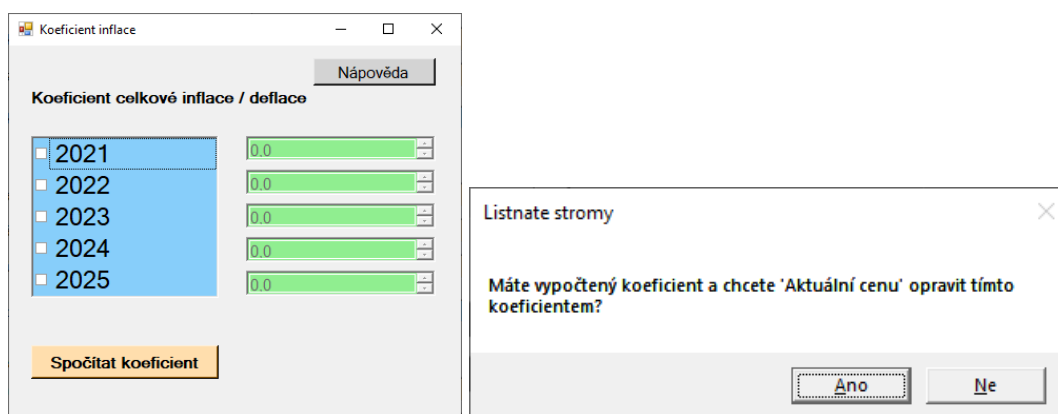
- **Základní cena keře / porostu (Kč)** = zúročená suma nákladů vynaložených na vypěstování konkrétní do její současné velikosti (mladí a dospívající jedinci) nebo stadia nástupu do plně funkčního stavu, tj. dosažení přibližně poloviční velikosti z předpokládaných rozměrů na stanovišti (dospělí a stárnoucí jedinci).
- **Aktuální cena před poškozením (Kč)** = cena zjištěná k určitému datu, v tomto případě době před poškozením bobrem, která vzniká úpravou základní ceny konkrétní

kategorie keřů srážkami za její krajinářskou bonitu a způsob vzniku, včetně započtení koeficientu inflace.

- **Primární cena poškození (Kč)** = procentní vyjádření srážky z aktuální ceny keře za jeho přímé / nepřímé poškození bobrem
- **Výsledná cena poškození (Kč)** = částka vzniklá po úpravě primární ceny poškození pomocí reálné míry regenerace konkrétního keře
- **Aktuální cena keře / porostu po poškození (Kč)** = rozdíl aktuální ceny keře před poškozením bobrem a výsledné ceny poškození

5. Výpočet koeficientu inflace

Pro výpočet koeficientu inflace slouží samostatný program (šedé tlačítko s názvem *koef. inflace*). Po kliknutí na toto tlačítko se otevře okno, kde po zaškrtnutí příslušného roku doplníme do jemu odpovídajícího zeleného políčka index inflace z oboru stavební produkce zveřejňovaný Českým statistickým úřadem Praha, a to vždy za předcházející rok, např. v roce 2022 za rok 2021, v roce 2023 za rok 2022 atd. Po spočítání koeficientu je třeba odsouhlasit úpravu aktuální ceny (potvrdit ve vyskakovacím okně).

6. Ukládání dat do souboru

Parametry a výsledky pro jednu dřevinu zadávané v levé části okna lze přesunout tlačítkem „Vložit do tabulky“ do tabulky vpravo. Tuto tabulku pak lze uložit jakou soubor csv.

Pro ukládání jednotlivých výpočtů cen slouží následující tlačítka:

- **Vložit do tabulky** – přesune výpočet z levé části programu do tabulky vpravo
- **Vymazat řádek** – vymaže vybraný řádek v tabulce vpravo
- **Uložit do souboru** – uloží výsledky z tabulky vpravo do jednoho souboru (csv)
- **Uložit protokol** – uloží aktuálně provedený výpočet jako protokol (html)